

Nr. RI17.0031 (2017)

Betreft: Frequentiewisseling afvalinzameling

Aan de leden van de Gemeenteraad

Inleiding:

In het vragenkwartier tijdens de raadsvergadering van 20 maart jl. zijn door diverse partijen vragen gesteld en/of opmerkingen gemaakt over met name de gevolgen van de frequentiewisseling van het rest- en plastic afval. Deze raadsinformatiebrief schetst de actuele stand van zaken rond de afvalinzameling, zoals door de portefeuillehouder toegezegd.

Wij hebben wij op 20 september 2016 besloten voor onze gemeente een nieuwe wijze van afvalinzameling in te voeren (zie onder kopje 'nieuw systeem voor afvalinzameling') en vooruitlopend hierop een frequentiewisseling van restafval en plastic, pak en blik te introduceren. Wij willen namelijk niet langer wachten op de definitieve infrastructuur om de ambities van het Rijk t.a.v. afvalscheiding (een scheidingspercentage van 75% in 2020) te realiseren. Wij hebben u hierover in een raadsinformatiebrief (nr. RI16.0096) geïnformeerd. De frequentiewisseling, die inhoudt dat eens per twee weken het plastic afval c.a. wordt ingezameld en het restafval eens per vier weken, is per 27 februari 2017 ingegaan. De start van de uitrol van het nieuwe inzamelsysteem (restafval op afstand) zal naar verwachting in het najaar van 2017 in Julianadorp starten.

Rijksbeleid

De manier waarop wij in Nederland en de rest van de wereld op dit moment met grondstoffen omgaan betekent dat we de beschikbare voorraden van deze grondstoffen uitputten. Om dat te voorkomen is het van belang dat we zuinig omgaan met grondstoffen. Grondstoffen die uit afval worden teruggewonnen moeten zo hoogwaardig mogelijk worden ingezet. Bronscheiding van huishoudelijk afval leidt tot de meest zuivere grondstoffen. Daardoor is een hoogwaardige recycling van deze materialen mogelijk. Door de hoge kwaliteit kunnen deze afvalstoffen/grondstoffen bovendien vaak meerdere malen opnieuw worden ingezet. Voor een groot aantal afvalstromen is bronscheiding noodzakelijk om recycling mogelijk te maken. Zonder bronscheiding is recycling van bijvoorbeeld gft, papier en karton en textiel niet mogelijk en worden de grondstoffen die in deze producten aanwezig zijn door verbranding vernietigd!

De ambities vanuit het Rijk en vertaald naar gemeentelijke doelstellingen zijn hoog: maximaal 100 kg restafval per inwoner in 2020, ofwel een scheidingspercentage van 75%! Behalve een optimale scheiding is daarvoor ook een forse inzet op preventie noodzakelijk. Zo betekent (uitbreiding van) een statiegeldsysteem minder afval (en ook de meest hoogwaardige inzet van de teruggewonnen grondstoffen). Uit onder andere de 100-100-100.nu actie blijkt dat inwoners die actief zijn met afvalscheiding, ook bewuster bezig zijn met preventie (o.a. door bewuster in te kopen). Door waardevolle grondstoffen zoveel mogelijk aan huis op te halen, waaronder kunststoffen via zakken en straks de oranje bak, wordt het voor de inwoners zo makkelijk mogelijk gemaakt de waardevolle afvalstromen gescheiden aan te leven.

Het landelijke afvalstoffenbeleid is vastgelegd in het Landelijk afvalbeheerplan (LAP). De meest recente inzichten zijn verwoord in het concept-LAP3 dat naar verwachting eind 2017 van kracht wordt. Hoofdstuk 3 van dit plan gaat over afvalscheiding en gaat onder andere in op bron- en nascheiding. Bronscheiding leidt tot de meest zuivere en daardoor makkelijkst toepasbare afval- en grondstoffen. Door de hoge kwaliteit blijven deze afval- en grondstoffen bovendien vaak voor meerdere cycli van recycling beschikbaar.

Bronscheiding versus nascheiding

Het verschil in kosten tussen bronscheiding ten opzichte van nascheiding is nog niet zo eenvoudig en dat is dan ook de reden dat dit nu landelijk wordt onderzocht in opdracht van de Vereniging Nederlandse Gemeenten en het Afvalfonds Verpakkingen. De uitkomsten hiervan worden dit jaar verwacht. Wel kan nu al aangegeven worden dat, anders dan bij het uitrollen van mini-containers bij

bronscheiding, voor een omvangrijke nascheidingsinstallatie eerst zeer fors geïnvesteerd moet worden en kost – qua realisering – tijd.

Nieuw systeem van afvalinzameling (laagbouw):

In de genoemde raadsinformatiebrief RI16.0096 hebben wij u geïnformeerd over de toekomstige wijze van afvalinzameling in Den Helder, te beginnen in Julianadorp. Deze wijziging houdt het volgende in:

- restafval in een ondergrondse verzamelcontainer met behulp van een toegangspasje;
- plastic, pak en blik in een mini-container (rolemmer) aan huis (lediging eens per vier weken);
- oud papier & karton in een mini-container aan huis (lediging eens per vier weken);
- groente, fruit & tuinafval (incl. etensresten) in een mini-container aan huis (lediging eens per twee weken); en
- de mini-containers voor plastic en papier krijgen een chip die gekoppeld is aan de woonhuisaansluiting (i.v.m. diefstal en handhaving).

Dit nieuwe systeem zal ook worden geïntroduceerd in de wijken De Schooten, Nieuw Den Helder en Huisduinen. Voor de wijk Stad binnen de Linie worden vanwege vaak kleine tuinen en plaatsjes en de infrastructurele beperkingen meerdere mogelijkheden onderzocht, waarbij maatwerk tot de mogelijkheden behoort. Voor alle wijken geldt dat wij HVC hebben gevraagd de benodigde business-cases in tijd naar voren te halen, opdat na de invoering van het systeem in Julianadorp direct daarna de andere wijken kunnen worden 'uitgerold'. De verwachting is dat het systeem in Julianadorp in dit jaar nog kan worden ingevoerd en vanaf begin 2018 de andere wijken.

Plastic, pak en blik in de HVC-zakken:

Met de invoering van bovengenoemde frequentiewisseling per 27 februari jl. is er niets veranderd aan de inzamelstructuur van restafval en plastic, pak & blik. De zakken met plastic afval c.a. dienden óók voor deze datum – eens per vier weken - aan de kant van de weg te worden gezet. Van klachten was toen nagenoeg geen sprake.

Naar aanleiding van enerzijds de resultaten van het bewonersparticipatietraject en geluiden uit de Helderse samenleving, dat het vier weken bewaren van het plastic afval c.a. in zakken leidde tot stankoverlast en anderzijds de matige resultaten op het gebied van afvalscheiding in Den Helder (in 2016 slechts 44%), hebben wij besloten de ophaalfrequentie van de zakken met plastic afval te verhogen (eens per twee weken). Omdat bij een goed afvalscheidingsgedrag veel meer ruimte ontstaat in de rolcontainer voor restafval (zo'n 60%), kan deze minder frequent worden geleidigd (eens per vier weken).

Plastic-Hero haken:

In 2016 zijn in de wijk 'Stad binnen de Linie' twee proeven uitgevoerd met haken bevestigd aan lichtmasten waaraan de zakken met plastic afval kunnen worden gehangen. Deze proeven zijn bijzonder succesvol gebleken. Zo spoedig mogelijk wordt dit systeem uitgebreid naar de hele wijk Stad binnen de Linie. De haken komen op een zodanige hoogte dat het voor de medewerkers van HVC arbeid-technisch gezien verantwoord is deze op te pakken. Omdat het voor de andere wijken al duidelijk is dat sowieso de mini-container voor plastic, pak & blik aan huis komt, wordt het als een desinvestering gezien ook deze wijken voor korte tijd te voorzien van de haken.

Afvalstoffenheffing:

Vanwege de stijgende kosten van afvalverwerking (met name de stijgende belasting van het Rijk op het verbranden van afval – in 2017 € 14 per ton) en de toename van éénpersoonhuishoudens ten opzichte van meerpersoonshuishoudens, staat de afvalstoffenheffing de laatste jaren onder druk. Ten opzichte van de afvalbegroting is de opbrengst van de afvalstoffenheffing maar voor 97% kostendekkend. De afgelopen jaren werd dit tekort opgevangen via de egaliseringsreserve, maar deze is inmiddels uitgeput. Om te voorkomen dat de afvalstoffenheffing onevenredig stijgt en dus in toom dient te worden gehouden, is een verdergaande afvalscheiding op korte termijn – en daarmee minder verbrandingsafval en dus minder rijksbelasting – absolute noodzaak. Dit is, naast de roep van de bevolking, een belangrijke reden voor ons geweest om vooruitlopend op de levering van de mini-container voor plastic afval c.a. de frequentie van de inzameling van de zakken te verhogen. Zowel de frequentiewisseling als de invoering van het nieuwe inzamelingsstelsel (restafval op afstand) kunnen budgettair neutraal worden uitgevoerd en hebben met betrekking tot de afvalstoffenheffing geen verhogend effect.

Educatie:

Ook op educatief gebied zijn wij - samen met het basis- en voortgezet onderwijs - druk bezig het belang van het voorkomen van (zwerf)afval en afvalscheiding onder de aandacht te brengen.

Voorbeelden hiervan zijn:

- Het project '100-100-100', waarbij de deelnemers in Den Helder een scheidingspercentage van 89% haalden;
- de uitvoering van de raadsbrede motie 'PET-flesjes', wat tot uiting is gekomen in het project 'Schoon Belonen' met de brugklassen van het voortgezet onderwijs;
- het samen met HVC mogelijk maken van gescheiden afvalinzameling bij basisscholen. Wij hopen hiermee vanaf het schooljaar 2017/2018 te beginnen;
- het door HVC en gemeente faciliteren van lessen over afval in relatie tot het milieu (bijv. lespakketten in het nieuwe schooljaar 2017/2018); en
- rondleidingen bij HVC in Alkmaar.

Communicatietraject rond afvalinzameling:

In het onderstaande chronologisch overzicht zijn de belangrijkste besluiten, informatiemomenten en communicatiemiddelen opgenomen richting zowel de raad, commissie als de inwoners. In dit overzicht kunt u overigens zien dat alle woonhuisaansluitingen drie weken van tevoren een brief hebben ontvangen met daarin de wijzigingen vermeld en de eerstvolgende data van de inzamelingsdag per afvalstroom.

23 maart 2015:	Presentatie notitie 'Afval is Grondstof' in commissie S&B, met accent op noodzakelijke afvalscheiding aan huis.
30 maart 2015:	Gemeenteraad wil eerst bewonersparticipatie rond invoering nieuwe wijze van afvalinzameling (vaststelling notitie wordt van de raadsagenda gehaald).
16 juni 2015:	1 ^e bijeenkomst van de klankbordgroep Julianadorp (opstellen scenario's afvalinzameling).
15 okt. 2015:	2 ^e bijeenkomst van de klankbordgroep Julianadorp (bespreken van de scenario's na eerste globale doorrekening HVC).
7 dec. 2015:	Presentatie in de commissie S&B (informatie over het traject en hoe verder).
Jan – mei 2016:	Uitvoering business-case HVC met doorrekening van de twee overgebleven scenario's op kosten en milieurendement (a. restafval op afstand en drie minicontainers aan huis en b. vier minicontainers aan huis).
April – juli 2016:	Project '100-100-100' (maximale bronscheiding aan huis).
20 sept. 2016:	B&W-besluit 'omgekeerd inzamelen' (restafval op afstand en drie minicontainers aan huis) en frequentiewisseling.
20 sept. 2016:	Raadsinformatiebrief over nieuwe wijze van afvalinzameling (restafval op afstand en 3 mini-containers aan huis) en frequentiewisseling inzameling plastic, pak en blik ten opzichte van restafval als aanloop).
21 sept. 2016:	Persbericht over wijziging afvalinzameling en frequentiewisseling.
21 sept. 2016:	Bericht naar leden klankbordgroep Julianadorp over definitieve keuze afvalinzameling.
2 okt. 2016:	Informatie over nieuwe wijze afvalinzameling op Stadsnieuwspagina en frequentiewisseling.
4 nov. 2016:	In de raad aangenomen motie 'PET-flesjes'.
20 dec. 2016:	Eindrapportage HVC '100-100-100'.
31 jan. 2017:	Presentatie afvalinzameling en frequentiewisseling door afdeling Stadsbeheer in wijkplatform 'Julianadorp'.

- 31 jan. 2017: Bericht op Facebook door raadslid.
- 7 en 9 feb. 2017: Bezorging bewonersbrieven over nieuwe wijze afvalinzameling en frequentiewisseling (incl. twee zakken voor plastic afval).
- 12 febr. 2017: Uitgebreide voorlichting op stadsnieuwspagina.
- 13 febr. 2017: Na de raadsinformatieavond over 'Beheer Openbare Ruimte in Nieuw Perspectief', informele bijeenkomst aanwezige fractievoorzitters waarbij door de portefeuillehouder nadere uitleg is gegeven over de frequentiewisseling en de nieuwe (toekomstige) wijze van afvalinzameling.
- 21 febr. 2017: Beantwoording door B&W van schriftelijke vragen van Behoorlijk Bestuur en Vrije Socialisten.
- 27 febr. 2017: Invoering frequentiewisseling restafval en plastic, pak & blik.
- 1 maart 2017: Verzoek aan HVC om business-cases overige wijken in Den Helder naar voren te halen.
- 8 maart 2017: Offerte ontvangen bevestiging van Plastic-Hero haken aan lichtmasten in de wijk Stad binnen de Linie.
- 20 maart 2017: Vragen diverse partijen over afvalinzameling in Den Helder.
- 24 maart 2017: Opdrachtverlening bevestiging Plastic Hero haken in de wijk Stad binnen de Linie.

Om onze bewoners bij vragen zo goed mogelijk te bedienen, wordt op de websites van de gemeente Den Helder en HVC een lijst bijgehouden met vragen en antwoorden over dit onderwerp, zodat inwoners het antwoord op de meest gestelde vragen hier gemakkelijk kunnen vinden.

Den Helder, 11 april 2017.

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

burgemeester
Koen Schuiling

secretaris
Robert Reus

MINUUT

MINUUT